

PROGRAM WYCHOWAWCZY

**Gimnazjum nr 7 im. Sybiraków
w Szczecinie**

Opracowały:
Anna Cembrowska
Anna Garbacz
Halina Koźluk
Renata Ogielska

Założenia wstępne

Wychowanie to proces stawania się człowiekiem. Jest rodzajem wsparcia w wydobywaniu tego, co jeszcze nieurzeczywistnione, ku pełnej aktualizacji. Obejmuje rozwój psychiczny, fizyczny, intelektualny i duchowy człowieka. Jest więc integralne, scala bowiem wszystkie sfery ludzkiego życia.

Na gruncie szkoły integralność wychowania to:

- wspieranie we wszechstronnym rozwoju człowieka,
- zintegrowanie nauczania z wychowaniem,
- widzenie ucznia w kontekście warunków środowiskowo społecznych,
- spójny program wychowawczy, który pomoże uczniowi zbudować uporządkowany wewnętrznie system wartości, wspomagając samodzielność dojrzałym działaniem.

Działalność wychowawcza szkoły obejmuje uniwersalne wartości wychowawcze, takie jak:

- wychowanie patriotyczne i obywatelskie,
- wychowanie do życia w rodzinie,
- edukację regionalną,
- promowanie zdrowego stylu życia i poczucia sensu istnienia
- zapobieganie patologiom i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie agresji,
- orientację zawodową i planowanie kariery,
- postawa otwartości w życiu społecznym ukierunkowana na pełnienie ról społecznych.

Wszystkie działania wychowawcze szkoły zgodne są z przepisami prawa raz ideałami zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i Konwencji Praw Dziecka.

Program Wychowawczy służy w szczególności:

a/ rozwijaniu odpowiedzialności, miłości Ojczyzny i szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultur Europy i Świata,

b/ rozwijaniu zdolności samodzielnego i twórczego myślenia oraz umiejętności interpersonalnych i pracy w zespołach rówieśniczych,

c/ budowaniu podmiotowych relacji nauczycieli z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami prawnymi,

d/ kształtowaniu postawy humanitaryzmu niezbędnej w wypełnianiu obowiązków rodzinnych i obywatelskich oraz rozwijaniu i wspieraniu działalności wolontarystycznej,

e/ kształtowaniu u uczniów umiejętności samokontroli, konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i emocjami,

f/budowaniu więzi ze swoim regionem i uczeniu współodpowiedzialności za jego losy,

g/budzeniu i kształtowaniu postawy proekologicznej i prozdrowotnej i prospołecznej,

h/poszukiwaniu filozofii życiowej w oparciu o historię i dokonania Patrona szkoły – Sybiraków.

Podstawy prawne tworzenia Szkolnego Programu Wychowawczego

1. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2007r. nr 42, poz. 273, nr 80, poz. 542 ze zm.),
2. Statut Gimnazjum nr 7 im. Sybiraków w Szczecinie.

Naczelny cel wychowawczy szkoły

Uczniowie mają zapewniona możliwość pełnego rozwoju intelektualnego i psychofizycznego w warunkach poszanowania ich godności oraz wolności światopoglądowej i wyznaniowej.

Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego

1. Opieka wychowawców nad biologicznym i psychologicznym rozwojem uczniów.
2. Otoczenie opieką i udzielanie pomocy dzieciom ze środowisk zaniedbanych.
3. Stworzenie warunków do rozwoju ucznia zdolnego.
4. Przygotowanie ucznia do samodzielnego życia.
5. Skoordinowanie działań wychowawczych domu i szkoły.
6. Kontynuowanie tradycji szkoły.
7. Zapoznanie uczniów z historią regionu i kształtowanie postaw patriotycznych.
8. Kształtowanie właściwych postaw wobec współczesnych zagrożeń.

Powinności wychowawcze, wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego

Nauczyciele w pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, zmierzają do tego, aby uczniowie w szczególności:

- znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym),
- rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowana na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,

- mieli świadomość życiowej użyteczności, zarówno poszczególnych przedmiotów nauczania, jak i całej edukacji na danym etapie,
- stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc dążenie do dobra własnego z dobrem innych, wolność własną z wolnością innych,
- poszukiwali, odkrywali i dążyli, na drodze rzetelnej pracy, do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie,
- uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie,
- przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się,
- kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów, umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów.

Podmioty szkoły w realizacji zadań wychowawczych i zasady ich współpracy

- ❖ W pracy wychowawczej najważniejszym podmiotem są uczniowie. Mają oni prawo i obowiązek do nauki, aktywnego uczestniczenia w zdobywaniu wiedzy i umiejętności, bezpieczeństwa, zdobywania kompetencji i współtworzenia właściwego systemu wartości. Szczegółowe prawa i obowiązki określone są w Statucie Szkoły.
- ❖ Wszyscy uczniowie szkoły tworzą Samorząd Uczniowski, spośród siebie wybierają zarząd samorządu, który jest reprezentantem ogółu uczniów szkoły. Zadania Samorządu Uczniowskiego opisane są szczegółowo w Statucie Szkoły.
- ❖ Zasadniczą rolę w wychowaniu dziecka pełnią rodzice. Szkoła natomiast pełni funkcję pomocniczą, wspierając rodziców, inicjując efektywne formy współpracy, rozszerzając ofertę pomocy.
Zakres praw i obowiązków rodziców jest określony przez:
 - Konstytucję Rzeczypospolitej Polski,
 - Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy,
 - Powszechna Deklaracje Praw Człowieka,
 - Konwencję o Prawach Dziecka.
 Rodzice są najważniejszym partnerem w pracy wychowawczej szkoły. Kompetencje rodziców opisane są w Statucie Szkoły.
- ❖ Nauczyciele i inni pracownicy szkoły wspierają rozwój dziecka w dziedzinie wychowania.
- ❖ Szczególną rolę w procesie wychowania pełni wychowawca, który powinien podwyższać swoje kompetencje w zakresie:
 - poznania prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży,

- poznania i stosowania nowoczesnych metod radzenia sobie z problemami,
 - diagnozowania potrzeb uczniów, ich oczekiwań i zainteresowań,
 - łagodzenia przejawów agresji (wyciszenia emocji),
 - wczesnego rozpoznawania zagrożenia, związanego z używaniem środków psychoaktywnych.
- Zadania wychowawcy to przede wszystkim kierowanie pracą klasy, tworzenie atmosfery sprzyjającej realizacji celów wpływających z Programu Wychowawczego Szkoły, diagnozowanie i promowanie pracy wychowawczej, współpraca z rodzicami i innymi pracownikami szkoły oraz ze specjalistami w procesie wychowania.
- ❖ Proces wychowania dziecka wspiera pedagog i psycholog. Ich zadania to diagnoza potrzeb uczniów i problemów związanych z dostosowaniem do zasad obowiązujących w szkole, pomoc w realizacji celów wpływających z Programu Wychowawczego Szkoły i Programu Profilaktyki, współpraca ze specjalistami i instytucjami wspierającymi pracę szkoły.
 - ❖ Istotną rolę w procesie wychowania pełni biblioteka szkolna, która stanowi ośrodek informacji oraz edukacji czytelniczej i medialnej. Nauczyciele – bibliotekarze wspierają uczniów w procesie wychowania, inspirują do czytania książek i czasopism, wyszukiwania i wykorzystywania informacji, zapoznają z funkcją biblioteki i czytelnicy, kształcą umiejętność korzystania ze zbiorów oraz przekazują wartości płynące z lektury.
 - ❖ Wszystkie podmioty pracy szkoły: uczniowie, nauczyciele, rodzice współpracują ze sobą dla osiągnięcia celów wychowawczych, realizując w pracy wychowawczej zasadę podmiotowości, a więc:
 - uzgadnianie celów wychowawczych,
 - opiniowanie celów,
 - bezpośredni udział w programowaniu pracy szkoły,
 - informowanie o metodach, narzędziach pracy wychowawczej, spodziewanych efektach i sposobach ich oceny,
 - udział w ewaluacji, wpływanie na zmianę.

Uwagi o realizacji programu

Zadania szczegółowe wynikające z poszczególnych wskaźników do standardów znajdują się w:

- Programie Profilaktyki,
- Programie Edukacji Sybirackiej,
- programach autorskich i planach wynikowych do poszczególnych przedmiotów,
- planach wychowawczych klas.

Program wychowawczy obejmuje wszystkich uczniów, poprzez oddziaływania wychowawcze

w trakcie realizacji zajęć, zajęć pozaszkolnych i środowiskowych imprez, zajęć pozalekcyjnych i innych form zorganizowanej aktywności uczniów.

Przyjmuje się trzyletni cykl kształcenia dla planowania działań wychowawczych.

Zakłada się współpracę z instytucjami wspierającymi działalność wychowawczą.

Metody pracy wychowawczej

- dyskusje na forum grupy,
- metody aktywizujące,
- metoda projektu,
- twórczość plastyczna, techniczna, muzyczna, teatralna,
- aktywność sportowa,
- treningi umiejętności,
- lekcje muzealne,
- debaty,
- wycieczki tematyczne, turystyczno – krajoznawcze, rajdy,
- wyjścia do teatru, kina,
- happeningi,
- marsze pamięci, poświęcone patronowi szkoły.

Formy pracy

- praca w zespołach zadaniowych,
- praca w grupach,
- praca indywidualna.

Ewaluacja

Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczego wynika z poszczególnych ewaluacji wyżej wymienionych planów i programów.

Wskaźniki ewaluacji programu wychowawczego:

1. Wskaźniki ilościowe

- Frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych.
- Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych, wychowawczych, edukacyjnych; procent ogółu uczniów.

- Ilość projektów wykonanych przez uczniów.
- Liczba uczniów z problemami wychowawczymi.
- Liczba uczniów przystępujących do konkursów, liczba laureatów.
- Ilość wycieczek organizowanych przez szkołę.
- Liczba rodziców zaangażowanych w pracę szkoły.

2. Wskaźniki jakościowe

- Aktywność uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.
- Umiejętności, wiadomości, postawy uczniów.
- Samopoczucie uczniów w klasie i szkole.
- Przyczyny nieobecności uczniów na zajęciach.
- Przestrzeganie zasad sformułowanych w programie.
- Postęp w zachowaniu i uczeniu się.
- Współpraca z rodzicami uczniów.
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

STANDARDY I WSKAŹNIKI PRACY WYCHOWAWCZEJ

I standard: Szkoła wychowuje w duchu patriotyzmu, tolerancji i poszanowania praw człowieka.

Wskaźniki:

Uczniowie:

1. Poznają i pielęgnują dziedzictwo kulturowe ojczyzny.
2. Znają i kultywują tradycje i symbole: szkolne, regionalne i narodowe.
3. Reprezentują godnie szkołę, biorąc udział w życiu społeczno – kulturalnym środowiska, poznając najbliższą okolicę, jej historię, tradycję, walory geograficzne.
4. Rozumieją potrzeby innych ludzi, odrzucają stereotypy i uprzedzenia.
5. Potrafią bronić swoich wartości i przekonań, szanując jednocześnie przekonania innych.
6. Znają prawa człowieka i przestrzegają ich.
7. Biorą udział w uroczystościach patriotycznych.
8. Poznają historię regionu jako małej ojczyzny.
9. Znają i szanują ludzi szczególnie zasłużonych dla środowiska.

II standard: Szkoła uczy zdobywania umiejętności rozwiązywania problemów i pokonywania trudności okresu dorastania.

Wskaźniki:

Uczniowie:

1. Znają i rozumieją procesy zachodzące w jego rozwoju fizycznym i psychicznym, wiedzą, do kogo się zwrócić w razie problemu.
2. Żyją zgodnie z zasadami higieny i zdrowego stylu życia.
3. Uczestniczą w różnego rodzaju zajęciach pozalekcyjnych, konkursach i zawodach sportowych.
4. Nie ulegają uzależnieniom.
5. Właściwie rozpoznają i wyrażają emocje.
6. Umiejętnie i konstruktywnie rozwiązują konflikty.
7. Prawidłowo funkcjonują w grupie, świadomie budując właściwe więzi międzyludzkie.

III standard: Szkoła kształtuje świadomość europejską.**Wskaźniki:**

Uczniowie:

1. Zdobywają wiedzę o Europie i jej dziedzictwie kulturowym.
2. Są przygotowani do życia w Europie, poznają cele, zadania i kierunki polityki Unii Europejskiej.
3. Rozumieją współzależność pomiędzy integracją europejską a długofalowym rozwojem Polski.

IV standard: Szkoła wspomaga kształtowanie poczucia własnej wartości i godności.**Wskaźniki:**

Uczniowie:

1. Świadomie rozpoznają wartości moralne, dokonują ich hierarchizacji, umieją dokonywać wyboru zgodnie z zasadami etyki.
2. Rozpoznają własne mocne i słabe strony.
3. Znając swoje możliwości, świadomie kierują swoją edukacją i podejmują decyzje dotyczące przyszłego zawodu.
4. Eksponują swoje mocne strony na forum szkolnym i pozaszkolnym.
5. Odkrywają swoje zainteresowania.
6. Pracują nad poprawieniem swoich słabych stron.
7. Potrafią podejmować trafne decyzje.
8. Pełnią role społeczne w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.

V standard: Szkoła rozwija wrażliwość na problemy środowiska naturalnego.

Wskaźniki:

Uczniowie:

1. Szanują przyrodę, rozumieją zależność człowieka od środowiska naturalnego.
2. Przejawiają wrażliwość na potrzeby innych ludzi i zwierząt, są gotowi do niesienia pomocy.
3. Czują się odpowiedzialni za stan środowiska przyrodniczego i włączają się w działania na rzecz jego ochrony.

MISJA SZKOŁY

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie uczniów oparte na odpowiedzialności za siebie i innych członków społeczności. Jesteśmy szkołą bezpieczną i przyjazną. Szanujemy się wzajemnie i wspieramy. Celem naszym jest indywidualny i wszechstronny rozwój oraz wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności umożliwiające dalszą naukę. Rozwijamy aktywne i odpowiedzialne postawy uczestniczenia w życiu społecznym.

Model absolwenta Gimnazjum nr 7 im. Sybiraków w Szczecinie

Rozwój społeczny	Rozwój emocjonalny	Rozwój intelektualny	Rozwój zdrowotny
Identyfikuje się w działaniu ze społecznością szkolną i lokalną.	Potrafi dokonywać oceny.	Jest dociekliwy, poszukuje dobra, prawdy i piękna na świecie.	Dbą o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne.
Potrafi przyjąć odpowiedzialność za powierzone zadania i swoje czyny.	Akceptuje siebie i ma poczucie sensu istnienia.	Planuje działania i przewiduje ich efekty.	Potrafi dbać o stan środowiska przyrodniczego.
Zna swój region i kultywuje tradycje narodowe i rodzinne.	Potrafi sobie radzić w sytuacjach trudnych.	Korzysta z różnych źródeł informacji.	Aktywnie spędza wolny czas.
Dostrzega potrzeby własne i innych ludzi.	Reaguje na sugestie i krytykę.	Potrafi twórczo myśleć.	Zna zagrożenia związane z nałogami i im nie ulega.
Jest tolerancyjny.	Zna i przestrzega zasady moralne.	Zna i rozwija swoje talenty, możliwości i zainteresowania.	Zna konsekwencje, związane z naruszeniem przepisów prawa.

Umie właściwie funkcjonować w grupie społecznej i pełnić role społeczne.	Zna i potrafi egzekwować swoje prawa.	Umie organizować pracę własną i zespołową.	Zna i przestrzega przepisy ruchu drogowego.
Potrafi komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi.	Właściwie rozpoznaje i wyraża emocje.	Jest przygotowany do podjęcia nauki w szkole ponadgimnazjalnej.	

Działania zaplanowane w Programie Wychowawczym są skorelowane z działaniami wynikającymi z realizacji przez całą społeczność szkolną programu MEN „Bezpieczna i przyjazna szkoła.” Należą do nich:

1. Budowanie pozytywnego klimatu społecznego w szkole poprzez:

- zaangażowanie rodziców w tworzenie pozytywnego klimatu,
- aktywizację rodziców w realizacji zadań szkoły (imprezy, uroczystości),
- budowanie pozytywnych relacji rodzic – nauczyciel, nauczyciel – rodzic, uczeń – nauczyciel, nauczyciel – uczeń, nauczyciel – dyrektor,
- określenie zasad współpracy szkoły ze środowiskiem,
- powiązanie kształcenia z wychowaniem.

2. Wzmocnienie wychowawczo – opiekuńczej szkoły poprzez:

- działania i obowiązki wychowawców, nauczycieli w zakresie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej szkoły,
- przeciwdziałanie absencji uczniów,
- egzekwowanie realizacji obowiązku szkolnego,
- indywidualizację pracy wychowawczej z uczniem.

3. Redukowanie zachowań agresywnych młodzieży poprzez interaktywne działania wychowawcze:

- realizacja programów profilaktycznych mających na celu ograniczenie zjawisk agresji i przemocy,
- pedagogizacja rodziców i uczniów,
- egzekwowanie systemu nagród i kar,
- motywująca funkcja oceny zachowania,
- opieka nad uczniami z nadpobudliwością, skłonnością do zachowań agresywnych,
- identyfikowanie różnych form przemocy w szkole,
- podejmowanie środków zaradczych.

4. Zwiększenie umiejętności wychowawczych nauczycieli i innych pracowników szkoły poprzez szkolenia dla nauczycieli i wychowawców oraz pracowników niepedagogicznych szkoły.

5. Edukacja wychowawców, rodziców i uczniów poprzez tworzenie w szkole warunków dla rozwoju, aktywności i uczestnictwa podmiotów szkoły na rzecz bezpieczeństwa oraz rozwijanie umiejętności zarządzania sytuacjami kryzysowymi w szkole.

6. Tworzenie warunków do budowania pozytywnych relacji interpersonalnych oraz wspierającego środowiska w szkole poprzez:

- stworzenie rodzicom możliwości uczestnictwa w procesach podejmowania decyzji,
- tworzenie warunków dla rozwoju samorządności uczniów,
- określenie zasad współpracy z rodzicami w celu rozwiązywania sytuacji problemowych.

7. Wsparcie dla uczniów zdolnych, indywidualizacja kształcenia poprzez:

- rozwijanie u uczniów poczucia odpowiedzialności za własne uczenie się,
- stwarzanie uczniom możliwości rozwijania zdolności.

8. Uspołecznienie szkoły poprzez współpracę z rodzicami i środowiskiem lokalnym oraz aktywizację uczniów:

- wspieranie samorządności uczniów oraz ich wartościowych inicjatyw.

9. Doskonalenie pomocy psychologiczno pedagogicznej w szkole poprzez:

- zapewnienie uczniom i rodzicom fachowej pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- współdziałanie szkoły z PPP w celu pomocy uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowawczych.

10. Zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania, stanowiące uzupełnienie oferty edukacyjnej.

11. Rozwijanie kompetencji poznawczych uczniów i ograniczenie zachowań agresywnych poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach działalności pozaszkolnej na terenie szkoły.